C/2024/6833

29.11.2024 г.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 21 октомври 2024 година

относно икономическата, бюджетната, трудовата и структурната политика на Финландия

(C/2024/6833)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета ([1]), и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ([2]), с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост („Механизмът“), влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По линия на Механизма се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. В съответствие с приоритетите на европейския семестър за координация на икономическите политики Механизмът спомага за постигането на икономическо и социално възстановяване и за изпълнението на устойчиви реформи и инвестиции, по-специално реформи и инвестиции за насърчаването на екологичния и цифровия преход и за укрепването на устойчивостта на икономиките на държавите членки. Механизмът също така спомага за укрепването на публичните финанси и за стимулирането на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план, за подобряването на териториалното сближаване в рамките на Съюза и за подкрепата на непрекъснатото прилагане на Европейския стълб на социалните права.

(2) Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета ([3]) („Регламентът REPowerEU“), приет на 27 февруари 2023 г., има за цел постепенното премахване на зависимостта на Съюза от вноса на руски изкопаеми горива. Това ще спомогне за постигането на енергийна сигурност и диверсификация на енергийните доставки на Съюза, като същевременно ще увеличи използването на възобновяеми енергийни източници, капацитета за съхранение на енергия и енергийната ефективност. Финландия добави нова глава за REPowerEU към своя национален план за възстановяване и устойчивост, за да финансира ключови реформи и инвестиции, които ще спомогнат за постигането на целите на REPowerEU.

(3) На 16 март 2023 г. Комисията публикува съобщение, озаглавено „Дългосрочна конкурентоспособност на ЕС: перспективи след 2030 г.“, за да осигури информация за политическите решения и да се създадат рамкови условия за увеличаване на растежа. Съобщението е структурирано около девет взаимно подсилващи се движещи сили в областта

([1]) ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([3]) Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

на конкурентоспособността. Сред тези движещи сили достъпът до частен капитал, научните изследвания и иновациите, образованието и уменията и функциониращият единен пазар се открояват като основни приоритети на политиката за реформи и инвестиции с цел справяне с настоящите предизвикателства, свързани с производителността, както и за изграждане на дългосрочна конкурентоспособност на Съюза и неговите държави членки. На 14 февруари 2024 г. Комисията публикува съобщение, озаглавено „Годишен доклад от 2024 г. за единния пазар и конкурентоспособността“. В съобщението се описват подробно конкурентните предимства на европейския единен пазар и предизвикателствата пред него, като се проследява годишното развитие в съответствие с установените девет движещи сили на конкурентоспособността.

(4) На 21 ноември 2023 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж за 2024 г., с което постави началото на европейския семестър за 2024 г. На 22 март 2024 г. Европейският съвет одобри приоритетите на обзора на устойчивия растеж за 2024 г. във връзка с четирите измерения на конкурентоспособната устойчивост. На 21 ноември 2023 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета [4] Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение за 2024 г., в който не посочи Финландия като една от държавите членки, които могат да бъдат засегнати или за които може да съществува риск да бъдат засегнати от дисбаланси и за които ще е необходим задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие становище относно проекта на бюджетен план за 2024 г. на Финландия. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, както и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2024 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие Препоръката относно икономическата политика на еврозоната [5] („Препоръка от 2024 г. относно еврозоната“) на 12 април 2024 г. и съвместния доклад за заетостта на 11 март 2024 г.

(5) На 30 април 2024 г. влезе в сила новата рамка на Съюза за икономическо управление. Рамката включва новия Регламент (ЕС) 2024/1263 за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение, изменения Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета [6] за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит и изменената Директива 2011/85/ЕС на Съвета [7] относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки. Целите на новата рамка за икономическо управление са насърчаване на стабилни и устойчиви публични финанси, устойчив и приобщаващ растеж и устойчивост чрез реформи и инвестиции и предотвратяване на прекомерни бюджетни дефицити. С новата рамка за икономическо управление се насърчава също националната ангажираност и се поставя по-силен акцент в средносрочен план, наред с по-ефективно и по-съгласувано прилагане. Всяка държава членка трябва да представи на Съвета и на Комисията национален средносрочен фискално-структурен план. Националният средносрочен фискално-структурен план съдържа фискалните ангажименти, ангажиментите за реформи и ангажиментите за инвестиции на държавата членка, които обхващат период на планиране от 4 или 5 години в зависимост от редовната продължителност на мандата на законодателния орган в съответната държава. Планът за нетните разходи [8] в националните средносрочни фискално-структурни планове трябва да спазва изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1263, в това число изискванията консолидираният държавен дълг да следва правдоподобно низходяща тенденция до края на периода на корекция или да остане на разумни равнища под 60 % от брутния вътрешен продукт (БВП), а дефицитът по консолидирания държавен бюджет да бъде сведен и/или поддържан под референтната стойност по Договора от 3 % от БВП в средносрочен план. Когато държава членка поеме ангажимент да изпълни съответен набор от реформи и инвестиции в съответствие с критериите, посочени в Регламент (ЕС) 2024/1263, периодът на корекция може да бъде удължен с най-много 3 години. За да подпомогне изготвянето на тези национални средносрочни фискално-структурни планове, на 21 юни 2024 г. Комисията публикува насоки относно информацията, която трябва да бъде предоставена от държавите членки в техните национални средносрочни фискално-структурни планове и в техните годишни доклади за напредъка. В съответствие с членове 5 и 36 от Регламент (ЕС) 2024/1263 Комисията предаде на държавите членки референтни траектории и техническа информация по целесъобразност. Държавите членки трябва да представят своите национални средносрочни фискално-структурни планове до 20 септември 2024 г., освен ако държавата членка и Комисията не се споразумеят да удължат този срок в разумни граници. В съответствие с националните си правни рамки държавите членки могат да обсъждат своите проекти на средносрочни планове с националните си парламенти, да поискат от независимите фискални институции да издадат становище и да проведат консултации със социалните партньори и други заинтересовани страни на национално равнище.

([4]) Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Препоръка на Съвета от 12 април 2024 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C, C/2024/2807, 23.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 г. относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Нетни разходи съгласно определението в член 2, точка 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263: „нетни разходи“ означава публичните разходи след приспадане на i) разходите за лихви, ii) дискреционните мерки по отношение на приходите, iii) разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от фондове на Съюза, iv) националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, v) цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица и vi) еднократните и други временни мерки.

(6) През 2024 г. европейският семестър продължава да се развива в съответствие с прилагането на Механизма. Пълното изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост продължава да е от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете спомагат за ефективното справяне с всички или значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните години. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., 2020 г., 2022 г. и 2023 г. продължават да бъдат еднакво актуални за плановете за възстановяване и устойчивост, които бяха преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(7) На 27 май 2021 г. Финландия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка в приложение V към посочения регламент. На 29 октомври 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Финландия ([9]), който беше изменен на 14 март 2023 г. съгласно член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 за актуализиране на максималното финансово участие за безвъзмездна финансова подкрепа ([10]), както и на 8 декември 2023 г., за да бъде включена главата за REPowerEU ([11]). Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията, взето в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, в което се посочва, че Финландия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.

(8) В съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета ([12]) на 25 април 2024 г. Финландия представи националната си програма за реформи за 2024 г. и програмата си за стабилност за 2024 г. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2024 г. отразява също шестмесечното докладване на Финландия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.

(9) На 19 юни 2024 г. Комисията публикува доклада за Финландия за 2024 г. В него беше оценен напредъкът на Финландия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета в периода 2019 – 2023 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Финландия на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства. В него бяха оценени също напредъкът на Финландия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на Обединените нации за устойчиво развитие.

(10) В съответствие с данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Финландия се е увеличил от 0,4 % от БВП през 2022 г. на 2,7 % през 2023 г., а консолидираният държавен дълг е нараснал от 73,5 % от БВП в края на 2022 г. до 75,8 % в края на 2023 г. Както бе обявено в съобщението на Комисията от 8 март 2023 г., озаглавено „Насоки за фискалната политика за 2024 г.“, Комисията предприема първата стъпка за откриване на основани на дефицита процедури при прекомерен дефицит в съответствие с действащите правни разпоредби. На 19 юни 2024 г. Комисията публикува доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се прави оценка на състоянието на бюджета на Финландия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2024 г. надхвърля референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. В доклада се заключава, че с оглед на тази оценка и след като вземе предвид становището на Икономическия и финансов комитет, изготвено съгласно член 126, параграф 4 от Договора, Комисията няма да предложи през юли 2024 г. откриването на процедура при прекомерен дефицит за Финландия.

(11) На 12 юли 2022 г. Съветът препоръча ([13]) Финландия да предприеме действия, за да гарантира, че през 2023 г. растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на фискалната политика ([14]), като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите на покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. На Финландия беше препоръчано да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. На Финландия беше препоръчано също да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия

([9]) ST 12524/21; ST 12524/21 ADD 1.

([10]) Решение за изпълнение на Съвета от 14 март 2023 г. за изменение на Решение за изпълнение от 29 октомври 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Финландия (ST 6991/23 INIT; ST 6991/23 ADD 1).

([11]) Решение за изпълнение на Съвета от 8 декември 2023 г. за изменение на Решение за изпълнение от 29 октомври 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Финландия (ST 15836/23; ST 15836/23 ADD 1).

([12]) Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([13]) Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 г. относно националната програма за реформи на Финландия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Финландия за 2022 г. (ОВ C 334, 1.9.2022 г., стр. 213).

([14]) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. средносрочният (среден за 10 години) потенциален ръст на производството на Финландия през 2023 г. се оценява на 2,7 % в номинално изражение въз основа на 10-годишния среден реален потенциален темп на растеж и дефлатора на БВП за 2023 г.

преход, както и за енергийната сигурност, като вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма и други фондове на Съюза. Според оценките на Комисията фискалната позиция ([15]) през 2023 г. е била експанзионистична — 0,9 % от БВП, в условията на висока инфлация. Растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) през 2023 г. осигури експанзионистичен принос към фискалната позиция в размер на 0,8 % от БВП. Това включва увеличените с 0,2 % от БВП разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна. Следователно експанзионистичният принос на финансираните на национално равнище нетни първични текущи разходи през 2023 г. се дължи само частично на хората, бягащи от Украйна. Експанзионистичният растеж на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се дължи и на продължаващото и бързо покачване на цените и разходите — особено на разходите за закупени услуги и персонал в местното управление, както и на увеличението на свързаните с подготовката разходи, предприети в отговор на военната агресия на Русия срещу Украйна. В обобщение, растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи през 2023 г. не е в съответствие с препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма и други фондове на Съюза, възлязоха на 0,4 % от БВП през 2023 г. Инвестициите, финансирани на национално равнище, възлязоха на 4,0 % от БВП през 2023 г., което представлява намаление от 0,2 процентни пункта в сравнение с 2022 г. Финландия финансира допълнителни инвестиции чрез Механизма и други фондове на Съюза. Финландия финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийна сигурност, като например инфраструктура за енергия от възобновяеми източници и водород с ниски емисии. Тези публични инвестиции са частично финансирани от Механизма и други фондове на Съюза.

(12) В програмата за стабилност за 2024 г. макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози предвижда реалният БВП да нарасне с 0 % през 2024 г. и с 1,6 % през 2025 г., като същевременно предвижда инфлацията (измерена с хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ) да бъде 1,3 % през 2024 г. и 1,9 % през 2025 г. Дефицитът по консолидирания държавен бюджет се очаква да увеличи до 3,4 % от БВП през 2024 г. и 2,7 % от БВП през 2025 г., докато съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да се увеличи до 80,8 % до края на 2024 г. и до 82,3 % до края на 2025 г. След 2025 г. очакванията са дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее до 1,9 % от БВП през 2026 г. Поради това се планира през 2025 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет да спадне под референтната стойност от 3 % от БВП съгласно Договора. От друга страна след 2025 г. съотношението на консолидирания държавен дълг се очаква да нарасне постепенно до 82,4 % през 2026 г.

(13) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 0,0 % през 2024 г. и с 1,4 % през 2025 г., а ХИПЦ-инфлацията да бъде 1,4 % през 2024 г. и 2,1 % през 2025 г.

(14) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда бюджетен дефицит от 3,4 % от БВП през 2024 г., а съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 80,5 % до края на 2024 г. Увеличението на дефицита през 2024 г. отразява главно бавния растеж на приходите, както на данъците, така и на социалноосигурителните вноски, но също така и увеличението на разходите, особено за социални помощи и заплати. Според оценките на Комисията фискалната позиция се очаква да бъде експанзионистична — с 0,7 % от БВП през 2024 г.

(15) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. разходи в размер на 0,2 % от БВП се очаква да бъдат финансирани с безвъзмездна подкрепа („безвъзмездни средства“) от Механизма през 2024 г. в сравнение с 0,1 % от БВП през 2023 г. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства от Механизма, ще продължат да дават възможност за висококачествени инвестиции и реформи за повишаване на производителността без пряко въздействие върху салдото или дълга по консолидирания държавен бюджет на Финландия.

(16) На 14 юли 2023 г. Съветът препоръча ([16]) на Финландия да гарантира разумна фискална политика, по-специално като ограничи номиналното увеличение на финансираните на национално равнище нетни първични разходи ([17]) през 2024 г. до не повече от 2,2 %. Когато изпълняваха своите бюджети за 2023 г. и изготвяха своите проекти на бюджетни планове за 2024 г., държавите членки бяха приканени да вземат предвид факта, че Комисията ще предложи на Съвета да бъдат открити основани на дефицита процедури при прекомерен дефицит въз основа на данните за резултатите за 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. нетните първични разходи на Финландия, финансирани на национално равнище, се очаква да се увеличат с 4,0 % през 2024 г., което е над

([15]) Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Нейната цел е да бъде оценен икономическият импулс, даден от фискалните политики – както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на Съюза. Фискалната позиция се измерва като разликата между i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи без дискреционните мерки по отношение на приходите (и с изключение на свързаните с кризата с COVID-19 временни извънредни мерки), включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма и други фондове на Съюза. Отрицателният знак на показателя показва експанзионистична фискална политика, докато положителният знак на показателя показва рестриктивна фискална политика.

([16]) Препоръка на Съвета от 14 юли 2023 г. относно националната програма за реформи на Финландия за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Финландия за 2023 г. (ОВ C 312, 1.9.2023 г., стр. 243).

([17]) Нетните първични разходи се определят като финансирани на национално равнище разходи след приспадане на i) дискреционните мерки по отношение на приходите, ii) разходите за лихви, iii) цикличните разходи за безработица и iv) еднократните и други временни мерки.

препоръчания максимален темп на растеж. Това превишение на разходите над препоръчания максимален темп на растеж на нетните първични разходи, финансирани на национално равнище, съответства на 0,9 % от БВП през 2024 г. Съществува риск това да не съответства на препоръките на Съвета.

(17) Освен това Съветът препоръча на Финландия да предприеме действия за постепенно прекратяване на действащите извънредни мерки за енергийна подкрепа, като използва съответните икономии, за да намали бюджетния дефицит възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. Съветът препоръча също така, ако нови увеличения на цените на енергията налагат нови или запазване на съществуващи мерки за подкрепа, Финландия да гарантира, че такива мерки за подкрепа са насочени към защитата на уязвимите домакинства и предприятия, че са фискално поносими и запазват стимулите за икономии на енергия. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. нетните бюджетни разходи ([18]) за извънредни мерки за енергийна подкрепа се оценяват на 0,2 % от БВП през 2023 г. и се очаква да бъдат 0,0 % от БВП през 2024 г. и 2025 г. Ако съответните икономии се използват за намаляване на бюджетния дефицит, както се препоръчва от Съвета, тези прогнози ще доведат до фискална корекция от 0,2 % от БВП през 2024 г., докато финансираните на национално равнище нетни първични разходи ([19]) имат експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,7 % от БВП през същата година. Извънредните мерки за енергийна подкрепа бяха постепенно прекратени през 2023 г. и 2024 г. Това е в съответствие с препоръките на Съвета. Не се очаква обаче съответните икономии да бъдат напълно използвани за намаляване на бюджетния дефицит. Съществува риск това да не съответства на препоръката на Съвета.

(18) По-конкретно Съветът препоръча също на Финландия да запази финансираните на национално равнище публични инвестиции и да гарантира, че безвъзмездните средства от Механизма и други фондове на Съюза се усвояват ефективно, по-специално с цел насърчаване на екологичния и цифровия преход. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. финансираните на национално равнище публични инвестиции се очаква да се увеличат от 4,0 % от БВП през 2023 г. до 4,1 % от БВП през 2024 г. Това е в съответствие с препоръките на Съвета. На свой ред, публичните разходи, финансирани с приходи от фондовете на Съюза, включително безвъзмездни средства по Механизма, се очаква да останат стабилни и да възлязат на 0,4 % от БВП през 2024 г.

(19) Въз основа на мерките, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, и при условие че политиката остане непроменена, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда бюджетен дефицит от 2,8 % от БВП през 2025 г. Намаляването на дефицита през 2025 г. отразява главно покачването на общата ставка на ДДС, както и намаляването на разходите. Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 82,4 % до края на 2025 г. на фона на по-бавния икономически растеж и нарастващите лихвени разходи.

(20) Въпреки че Финландия разполага с ефективна и приобщаваща система за социално подпомагане с високо равнище на социална закрила, тази система е сложна и може да създаде демотивиращи фактори за работа. През 2020 г. на специална парламентарна комисия беше възложено да разработи реформата на системата за социална сигурност до 2027 г. През март 2023 г. тя представи своя междинен доклад, който съдържа 31 предложения за проучвания, законодателни проекти и проекти за развитие на вниманието на бъдещите правителства. Целта на реформата е да се рационализира системата за социално подпомагане и да се увеличат стимулите за работа, като същевременно се запази ефективната и приобщаваща социална закрила и се повиши равнището на заетост. Очаква се реформата на системата за социална сигурност да спомогне за подобряване на дългосрочната устойчивост на публичните финанси.

(21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Очаква се тези реформи и инвестиции да спомогнат за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за държавата препоръки. В този кратък срок бързото и ефективно изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, включително на главата за REPowerEU, е от съществено значение за повишаване на дългосрочната конкурентоспособност на Финландия по време на екологичния и цифровия преход, като същевременно се гарантира социална справедливост. За да бъдат изпълнени ангажиментите по плана за възстановяване и устойчивост до август 2026 г., от съществено значение е Финландия да продължи изпълнението на реформите и инвестициите, като се изправи пред съответните предизвикателства. По-специално е важно да се гарантира своевременното подаване на второто и третото

([18]) Стойността представлява равнището на годишните бюджетни разходи за тези мерки, включително приходите и разходите, и когато е приложимо, след приспадане на приходите от данъци върху извънредните печалби на доставчиците на енергия.

([19]) Този принос се измерва като промяната в първичните разходи на сектор „Държавно управление“, след приспадане на: i) допълнителното въздействие върху бюджета на дискреционните мерки по отношение на приходите, ii) еднократните разходи, iii) цикличните разходи за безработица, както и iv) разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма и други фондове на Съюза, спрямо средносрочния (10-годишен) среден темп на растеж на потенциалния номинален БВП, изразен като съотношение към номиналния БВП.

искане за плащане. Систематичното участие на местните и регионалните органи, социалните партньори, гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост.

(22) Като част от междинния преглед на фондовете по линия на политиката на сближаване, в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета ([20]) от Финландия се изисква да направи преглед на всяка програма по линия на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ) и Фонда за справедлив преход (ФСП) до март 2025 г., като вземе предвид, наред с другото, предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки за 2024 г., както и своя национален план в областта на енергетиката и климата. Този преглед представлява основата за окончателното разпределение на финансирането от Съюза, включено във всяка програма. Финландия постигна напредък в прилагането на програмите по линия на политиката на сближаване и Европейския стълб на социалните права, но продължават да са налице предизвикателства. По-специално, все още има различия между столичния регион и останалата част на Финландия по отношение на БВП на глава от населението и производителността на труда. Ускоряването на изпълнението на програмите по линия на политиката на сближаване е от решаващо значение. Договорените в програмите по линия на политиката на сближаване приоритети все още са актуални, по-специално за северния регион, който е слабо населен, както и за източния регион. Специално внимание следва да се обърне и на укрепването на научноизследователската и развойната дейност и иновациите, на цифровизацията и на конкурентоспособността на малките и средните предприятия, като се ускорят екологичният и справедливият преход. Освен това следва да продължи да се поставя акцент върху справянето с недостига на работна ръка и умения, укрепването на социалното приобщаване и активното участие на пазара на труда, особено за уязвимите групи, и подкрепата за мерките за социални иновации и подобряването на услугите за закрила на детето. Финландия би могла също така да използва Платформата за стратегически технологии за Европа, създадена с Регламент (ЕС) 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета ([21]), в подкрепа на трансформацията на промишлеността, например в областта на изкуствения интелект, киберсигурността и роботиката, енергийната и ресурсната ефективност и медицинските технологии, които са от жизненоважно значение за здравната сигурност.

(23) Освен икономическите и социалните предизвикателства, взети предвид в плана за възстановяване и устойчивост и в други фондове на Съюза, Финландия е изправена пред няколко допълнителни предизвикателства, свързани с недостига на работна ръка и умения, както и с изпълнението на реформата на социалните и здравните услуги.

(24) Заетостта остана над 78 % през 2023 г., като безработицата нарасна от 6,8 % през 2022 г. на 7,2 % през 2023 г., а структурната безработица се запази. Несъответствията между търсените и предлаганите умения, т.е. неспособността да се заемат свободни работни места с работници, притежаващи търсените от работодателите умения, създават предизвикателства, по-специално в областта на образованието, здравеопазването и социалните грижи. Освен това съществува риск недостигът на работна ръка в области, свързани с екологичния преход, да ограничи напредъка към постигането на целта на Финландия в областта на климата за въглеродна неутралност до 2035 г. Недостигът на работна ръка и умения застрашава също конкурентоспособността и дългосрочния растеж на Финландия и се задълбочава допълнително от застаряването на населението.

(25) Делът на хората във Финландия, които съобщават за неудовлетворени потребности от медицински грижи, е голям. Текущата реформа на общественото здравеопазване и социалните услуги има за цел да гарантира по-равен достъп до услугите, като същевременно ограничи нарастващите разходи за предоставянето на услуги. Административната реформа приключи, но различните областни социални служби са подготвени в различна степен за реорганизацията и оптимизирането на предоставянето на услуги.

(26) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз, през 2024 г. Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят Препоръката от 2024 г. относно еврозоната. За Финландия препоръки 1, 2 и 3 спомагат за изпълнението на първата, втората, третата и четвъртата препоръка, изложени в Препоръката от 2024 г. относно еврозоната,

([20]) Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([21]) Регламент (ЕС) 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 г. за създаване на платформата за стратегически технологии за Европа (STEP) и за изменение на Директива 2003/87/ЕО и на регламенти (ЕС) 2021/1058, (ЕС) 2021/1056, (ЕС) 2021/1057, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 223/2014, (ЕС) 2021/1060, (ЕС) 2021/523, (ЕС) 2021/695, (ЕС) 2021/697 и (ЕС) 2021/241 (ОВ L, 2024/795, 29.2.2024 г.,ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

ПРЕПОРЪЧВА на Финландия да предприеме следните действия през 2024 и 2025 г.:

1. Да представи своевременно средносрочния фискално-структурен план. В съответствие с изискванията на реформирания Пакт за стабилност и растеж да ограничи нарастването на нетните разходи ([22]) през 2025 г. до равнище, при което наред с останалото консолидираният държавен дълг следва правдоподобно низходяща траектория в средносрочен план, а дефицитът по консолидирания държавен бюджет намалява под заложената в Договора референтна стойност от 3 % от БВП. Да продължи реформата на системата за социална сигурност, за да повиши ефективността на системата за социални помощи с оглед на подобряването на стимулите за работа и подкрепа за дългосрочната устойчивост на публичните финанси.

2. Да преодолее съответните предизвикателства, за да даде възможност за непрекъснато, бързо и ефективно изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU, като осигури приключването на реформите и инвестициите до август 2026 г. Да ускори изпълнението на програмите по линия на политиката на сближаване. В контекста на междинния преглед на тези програми да продължи да се съсредоточава върху договорените приоритети, като същевременно взема предвид възможностите, предоставени от инициативата „Платформа за стратегически технологии за Европа“ за подобряване на конкурентоспособността.

3. Да преодолее недостига на работна ръка и умения чрез преквалификация и повишаване на квалификацията на работната сила и да разшири предлагането на висше образование, по-специално в областите на обучение, които са най-търсени на пазара на труда. Да гарантира, че реформата на социалните и здравните услуги подобрява достъпа до тях и предоставянето им и че отстранява неефективността.

Съставено в Брюксел на 21 октомври 2024 година.

За Съвета

Председател

NAGY I.

([22]) Съгласно член 2, точка 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263 „нетни разходи“ означава публичните разходи след приспадане на разходите за лихви, дискреционните мерки по отношение на приходите, разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от фондове на Съюза, националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица, както и еднократните и други временни мерки.